

show/389-19#Text (дата звернення 03.06.2022).

4. Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України від 24.02.2022 р. № 64. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>.

Пискун Олександр Валерійович

аспірант кафедри адміністративно-правових дисциплін Донецького державного університету внутрішніх справ

З'ЯСУВАННЯ ФУНКЦІЙ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В КОНТЕКСТІ ВИЗНАЧЕННЯ НАПРЯМІВ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОМАНДУВАЧА НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Дослідження сутності і соціального призначення державного управління не представляється можливим без з'ясування питання про його функції. З метою з'ясування динамічних властивостей управлінської діяльності держави юридична наука використовує категорію «функція державного управління». Теоретична й практична значущість цієї проблематики зумовлюється й тим фактом, що ефективність управлінської діяльності будь-якого державного органу безпосереднім чином залежить від того, наскільки точно й чітко сформульовані його функції.

Неточність і багатозначність термінів, якими користуються першоджерела і спеціальна література щодо загальних понять, у тому числі й дефініції «функція», часто ускладнюють процес пізнання об'єктів соціальної дійсності, що відображаються ними.

Термін «функція» походить від латинського слова *functio*, й перекладається як «виконання», «вчинення». [1, с. 1552]. У гуманітарних і природничих науках цей термін використовується в різних значеннях і має різне змістовне навантаження.

Багатозначність і недостатня точність особливо характерні для категорії «функція державного управління», адже її зміст не виправдано ототожнюють з такими поняттями, як «мета», «завдання», «повноваження», «компетенція» та ін.

Деякі вчені небезпідставно ототожнюють функції державного управління із діяльністю спеціально уповноважених державних органів. Наприклад, Ю.П. Битяк переконаний, що функції державного управління являють собою відносно відокремлені структурні елементи виконавчо-розпорядчої діяльності органів державної виконавчої влади, що здійснюються на основі закону чи іншого нормативно-правового акту спеціальною системою органів виконавчої влади притаманними їм методами. Через їх реалізацію

суб'єкти здійснюють управлінські процеси та досягають поставленої мети [2, с. 11-12]. Висловлена позиція виглядає цілком обґрунтованою, оскільки Ю.П. Битяк, поряд із визначенням функцій державного управління у якості нормативно врегульованої діяльності, підкреслює значення суб'єктів її здійснення, у якості яких виступають органи державної виконавчої влади, наділені відповідними організаційно-розпорядчими повноваженнями.

Звідси випливає ще один важливий висновок про те, що правові категорії «функції державного управління» та «функції органів державного управління» мають взаємодоповнюючий характер та співвідносяться, як загальне й часткове. Висловлену гіпотезу поділяє й Є.І. Білокур, яка переконана у необхідності інтерпретації вищевказаних правових категорій, використовуючи філософські категорії «частина» й «ціле» [3, с. 40]. Загалом, погоджуючись із твердженням щодо необхідності розмежування функцій державного управління, як загальної правової категорії, та функцій органу державного управління, слід також виокремити й функції керівника органу державного управління, які мають свою специфіку.

Функції державного управління, по-перше, становлять частину змісту управлінської діяльності, наділені відносною самостійністю й однорідністю; по-друге, безпосередньо виражають владно-організаційну сутність управління; по-третє, реалізуються у взаємовідносинах суб'єкта й об'єкта управління, спрямовані на забезпечення життєво важливих потреб об'єкта управління [4, с. 7-8]. Зазначені особливості дозволяють визнати функції тією основою, яка наповнює змістом управління й підкреслює певну специфіку [5, с. 25].

Аналіз вищенаведених тверджень дає підстави для визначення функцій державного управління в Національній гвардії, у якості структурного елементу адміністративно-правового статусу головного органу військового управління НГУ, реалізація яких здійснюється через організаційно-розпорядчий вплив командувача НГУ на підпорядковані йому органи, шляхом наділення очільника Національної гвардії законодавчо закріпленою сукупністю прав та обов'язків.

Отже, порівняльно-правовий аналіз завдань та функцій, закріплених у Положенні про головний орган військового управління [6] дає підстави для висновку, що, якщо завдання головного органу військового управління НГУ мають спільний організаційно-управлінський характер та адресовані, в цілому, органу управління та його керівництву, то управлінські функції мають чітке розмежування між вказаними суб'єктами управлінської діяльності. Саме тому доцільність розмежування, як в теоретичному, так і в практичному контексті, функцій органу державного управління та функцій його керівника вважається цілком логічним висновком за результатами проведеної автором класифікації напрямів управлінської діяльності (функцій) командувача Національної гвардії.

Думається, що функції управлінської діяльності командувача НГУ, закріплені у пункті 9 Положення про головний орган військового управління відображають загальний підхід теоретиків науки державного управління,

відповідно до якого у загальному вигляді напрями управлінської діяльності керівника Національної гвардії передбачають здійснення: а) прогнозування; б) планування; в) організації службової діяльності; г) прийняття управлінських рішень; д) координації та е) контролю.

Функції управлінської діяльності командувача НГУ виступають в якості конкретних напрямів організуючого впливу на специфічні військово-службові відносини, у вигляді прогнозування, планування, регулювання, координації та контролю, спрямованих на досягнення відповідних цілей та завдань нормативно-правового регулювання військово-службових відносин між органами військового управління та оперативно-територіальними об'єднаннями Національної гвардії України.

Список використаних джерел

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови : 250000 / уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: Перун, 2005. VIII, 1728 с.
2. Адміністративне право : підручник / кер. Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, В. В. Богущкий та ін. ; за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гаращука, В. В. Зуй. 2-ге вид., переробл. та допов. Харків : Право, 2013. 656 с.
3. Білокур Є.І. Функції державного управління: поняття, особливості, правове регулювання : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса, 2015. 194 с.
4. Аверьянов В. Б. Функции и организационная структура органа государственного управления: связь и взаимодействие: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Киев, 1978. 22 с.
5. Гончаренко Г. А. Лісовий фонд України: сучасні проблеми організації та правового забезпечення : монографія / за заг. наук. ред. Н. П. Матюхіної. Харків : Юрайт, 2016. 228 с.
6. Питання головного органу військового управління Національної гвардії України: Указ Президента України від 28.03.2014 № 346/2014. *Урядовий кур'єр*. 2014. № 59.